

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« Кримінально-правова та кримінологічна характеристика кіберзлочинності в Україні»

Шифр та назва спеціальності	081 «Право»	Факультет / Інститут	Навчально-науковий інститут права
Назва освітньо-наукової програми	Кримінально-правове та кримінологічне забезпечення діяльності правоохоронних органів та органів юстиції	Кафедра	Кафедра кримінального права та кримінології

ВИКЛАДАЧ

Антипов Володимир Іванович, antvladimir@gmail.com, Дідківська Г.В. (забезпечує викладання)

Кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та кримінології. Досвід роботи – 30 років. Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Кримінально-правова та кримінологічна характеристика кіберзлочинності в Україні», «Кримінальне право України»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на вдосконалення володіння знаннями про кримінально-правову та кримінологічну характеристику кіберзлочинності в Україні. Навчальний план дисципліни передбачає, що фахівці другого (магістерського) рівня вищої освіти розуміють сутність основних кримінально-правових явищ, значення правових категорій; володіють в достатній мірі науковими методами пізнання кримінального законодавства, кримінології та правової дійсності та здатні творчо засвоїти учбовий матеріал по названому курсу; використовують отримані знання для вирішення професійних завдань; здатні до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; орієнтуються у питанні кіберзлочинності у кримінально-правовому вимірі; спроможні застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Мета та цілі	Формування системи теоретичних та практичних знань щодо використання норм кримінального права, а також положень і методів кримінології у боротьби з кіберзлочинністю.
Формат	Лекції, семінарські заняття, індивідуальна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.
Результати навчання	Застосовувати абстрактне мислення, демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір.
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 16 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 58 год., індивідуальна робота – 2 год.
Пререквізити	Немає
Вимоги викладача	Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Для проходження дисципліни необхідно мати: конспект лекцій, конспекти вивченої літератури. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати семінарські заняття при наявності допуску викладача. З метою оволодіння необхідною якістю освіти з дисципліни потрібно відвідуваність і регулярна підготовленість до занять. Без особистої присутності здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Конвенція Ради Європи та інше міжнародне законодавство про боротьбу з кіберзлочинністю.	Семінарське заняття 1	Конвенція Ради Європи та інше міжнародне законодавство про боротьбу з кіберзлочинністю.	Рекомендація від 13 вересня 1989 р. No R 89 (9) Комітету Міністрів країн-членів Ради Європи про злочини, пов'язані з комп'ютерами. Конвенція про кіберзлочинність» прийнята Радою Європи 23 листопада 2001р. в Будапешті.
Лекція 2	Компаративний аналіз національного законодавства зарубіжних держав про відповідальність за комп'ютерні злочини.	Семінарське заняття 2	Компаративний аналіз національного законодавства зарубіжних держав про відповідальність за комп'ютерні злочини.	Зарубіжний досвід організації боротьби із кіберзлочинністю. Українське законодавство про організаційні засади боротьби із кіберзлочинністю
Лекція 3	Посягання на безпеку комп'ютерної інформації та нормальне функціонування електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку особами, що мають права доступу до них.	Семінарське заняття 3	Посягання на безпеку комп'ютерної інформації та нормальне функціонування електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку особами, що мають права доступу до них.	Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Виконати тестові завдання на платформі Moodle.
Лекція 4	Посягання на безпеку комп'ютерної інформації та нормальне функціонування електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку сторонніми особами.	Семінарське заняття 4	Посягання на безпеку комп'ютерної інформації та нормальне функціонування електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку сторонніми особами.	Питання вдосконалення суб'єктивних ознак складів злочинів, передбачених розділом XVI КК. Виконати тестові завдання на платформі Moodle
Лекція 5	Детермінантний комплекс кіберзлочинності.	Семінарське заняття 5	Детермінантний комплекс кіберзлочинності.	Віктимна поведінка жертв як детермінанта кіберзлочинів.

Лекція 6	Кримінологічна характеристика злочинів у сфері використання комп'ютерів.	Семінарське заняття 6	Кримінологічна характеристика злочинів у сфері використання комп'ютерів.	Особливість доказування вини суб'єктів кіберзлочинів (на матеріалах 10 вироків аз даними Єдиного державного реєстру судових рішень). Характеристика кіберзлочинів (за даними Департаменту «Кіберполіція»)
-----------------	---	------------------------------	---	---

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 896 с.
2. Антипов В.І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар / В. І. Антипов. – Харків : Право, 2019. – 1200 с.
3. Антипов В.І. Кримінально-правова кваліфікація: навч. посіб. / В.І. Антипов, В.В. Антипов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 120 с.
4. Дідківська Г.В., Мудряк Т.О., Гмирін А.А., Нікітін Ю.В., Топчій В.В. Кримінальне право України. Особлива частина. Навчальний посібник (схематичний збірник лекцій) – Вінниця: ТОВ «Твори» 2019. – 444 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України [Текст] / О.І. Мотлях, Н.В. Малярчук, Ю.В. Корнєєв, Л.А. Гарбовський, Г.В. Дідківська // - К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 696 с.
6. Антипов В.І., Топчій В.І. Кримінально-правова кваліфікація посягань на виборчі та референдні права : навч. посіб. / В. І. Антипов, В. В. Топчій. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 116 с.
7. Кримінальний кодекс України: постатейні матеріали та навчально - практичні завдання / І. П. Баглай, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, К. Т. Кравченко, О. М. Литвинов, А. В. Савченко, Ю. Л. Сенін, О. І. Соболю; За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І. Г. Богатирьова. - К.: Атіка, 2011. - 640 с.

1. Антипов В.І. Уголовная ответственность искусственного интеллекта // Фіскальна політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Фіскальна політика: теоретичні та практичні аспекти юридичної науки», 24 листопада 2017 р./ Університет державної фіскальної служби України, Навчально-науковий інститут права – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – С.329-331.
2. Антипов В. В. Захист права власності: кримінально-правовий та кримінально-процесуальний аспект / В. В. Антипов // Протидія злочинності: теорія та практика: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (19 жовтня 2016 року). – К.: Національна академія прокуратури України, 2016. – С.88-90.
3. Антипов В. І. Проблемні питання узгодженості норм кримінального закону та фіскального законодавства. Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фіскальна політика в Україні в кримінально-правовому вимірі», 6 квітня 2016 р. Університет державної фіскальної служби України, Навчально-науковий інститут права, Кафедра кримінального права та кримінології. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. С.22-31.
4. Антипов В.І. Кваліфікація злочинів з подвійною (змішаною, складною) формою вини / В. І. Антипов // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016.- С.17-21.
5. Антипов В.І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар / В. І. Антипов. – Харків : Право, 2019. – 1200 с.
6. Гаврилішин А. П. Відповідальність за створення не передбачених законом воєнізованих та збройних формувань: сучасні проблеми практики / А. П. Гаврилішин // Ірпінський юридичний часопис. Серія : право. – 2019. – Вип. 3. – С. 150–155.
7. Жерж Н.А., Жерж Л.А., Мельниченко А.О. Кримінально-правова характеристика злочинів, пов'язаних із незаконною трансплантацією органів та інших анатомічних матеріалів людини / Н.А.Жерж, Л.А.Жерж, А.О.Мельниченко // Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика), випуск 1 (5), 2017 – С. 50-56.
8. Книженко О. О. Сучасний стан злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку в Україні / О. О. Книженко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2014. – No 7. – С. 122-128.
9. Кравцова М.А. Понятие киберпреступности и её признаки // Часопис Київського університету права. – 2015. – No2. – С.320-325.

CONTENTS

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Зміст суспільних відносин, що виступають об'єктом злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Загальна характеристика ознак суб'єктивної сторони складів злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Загальна характеристика ознак суб'єктів складів злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Об'єктивна сторона та кваліфікуючі ознаки складу злочину «Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку». Об'єктивна сторона та кваліфікуючі ознаки складу злочину «Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут». Об'єктивна сторона та кваліфікуючі ознаки складу злочину «Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації». Об'єктивна сторона та кваліфікуючі ознаки складу злочину «Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї». Об'єктивна сторона та кваліфікуючі ознаки складу злочину «Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється». Об'єктивна сторона та кваліфікуючі ознаки складу злочину «Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку». Фактори зростання кількості злочинів і правопорушень в сфері високих технологій. Визначальні фактори при прийнятті рішень потерпілими від злочинів у сфері високих технологій. Норми, що рекомендовані до включення в національне законодавство Рекомендацією RNo 89 "Про комп'ютерну злочинність". Які правопорушення відповідно до Конвенції "Про кіберзлочинність" відносяться до комп'ютерних злочинів. Класифікація комп'ютерних правопорушень за міжнародним кодифікатором Інтерполу. Форми співпраці країн СНД у сфері боротьби з комп'ютерними злочинами. Загальна характеристика злочинів у сфері високих технологій відповідно до законодавства Англії. Загальна характеристика злочинів у сфері високих технологій відповідно до законодавства Іспанії. Загальна характеристика злочинів у сфері високих технологій відповідно до законодавства Швейцарії. Загальна характеристика злочинів у сфері високих технологій відповідно до законодавства США. Два основних напрямки формування системи правоохоронних органів здійснюють боротьбу зі злочинами у сфері високих технологій. Загальна характеристика системи правоохоронних США здійснюють боротьбу з комп'ютерними злочинами. Загальна характеристика системи правоохоронних органів України, що здійснюють боротьбу зі злочинами у сфері високих технологій.

ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Семінарські заняття укомплектовано оригінальними джерелами з філософії, які знаходяться у відкритому доступі в навчально-методичному кабінеті кафедри.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Р о з п о д і л б а л і в д	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • семінарські заняття: 30% семестрової оцінки; • самостійна робота: 30% семестрової оцінки; • іспит: 40% семестрової оцінки
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	74-81	C		
	64-73	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників кафедри.

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.